

Behind The Scene

เรื่องเล่าเรัฟพลบ

นันท์ตา จุไรทัศน์
งานการพยาบาลป้องกันโรคและส่งเสริมสุขภาพ
ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลรามาริบดี

พราว

“ผู้ป่วยส่วนใหญ่ไม่ได้กลัวความตาย แต่กลัวความทรมานก่อนตาย แต่เมื่อถึงระยะสุดท้ายในชีวิตจริง ๆ แล้ว ญาติต่างหากที่ต้องทนรับรู้กับความทรมานก่อนที่จะตายของผู้ป่วย การดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายไม่ใช่แค่การทำให้ผู้ป่วยตายอย่างสงบ แต่เป็นการดูแลจิตใจของคนในครอบครัวให้เตรียมพร้อมต่อการสูญเสียและเตรียมใจรับในสิ่งที่กำลังจะเกิดขึ้น”

“ก๊อก ก๊อก ก๊อก”

เสียงเคาะประตูทำให้ฉันละสายตาจากหน้าจอคอมพิวเตอร์ แล้วหันกลับไปหาต้นทางของเสียงนั้น

“ขออนุญาตครับ หน่วยเยี่ยมบ้านไหม้ครับ” เสียงคำถามจากชายหนุ่มคนหนึ่งทักทายฉัน

“เชิญค่ะ ติดต่อเรื่องอะไรคะ” ฉันพยักหน้า พลังรับเวชระเบียนเล่มสีเหลืองของผู้ป่วยมาจากชายหนุ่มคนนั้น

“อายุกรรมสงมาที่นี่ครับ คุณหมอบอกว่า ที่นี้รู้ว่าจะทำยังไง”

ฉันยิ้มน้อย ๆ พลังคิดว่า คุณหมอท่านนี้เชื่อมั่นในหน่วยงานของเราขนาดนี้เสียหรือ หน้าเวชระเบียนมีใบส่งตัวเล็ก ๆ ติดอยู่ด้านหน้า เขียนเป็นภาษาอังกฤษว่า ‘Palliative Care’ รอยยิ้มบนใบหน้าฉันจางลง ฉันอ่านประวัติด้านในพบว่า คนไข้รายนี้เป็นสาวน้อยอายุ 24 ปีป่วยด้วยโรคมะเร็งรังไข่ระยะสุดท้าย ฉันมองหน้าชายหนุ่มด้านหน้าและเริ่มพูดคุยถึงผู้ป่วย ตัวเขา และครอบครัว

‘พี่เพชร’ ชายหนุ่มคนนี้เป็นพี่ชายของ ‘พราว’ ผู้ป่วยที่ถูกส่งตัวมา คุณแม่ของพวกเขาเสียชีวิตด้วยโรคมะเร็งรังไข่และกระจายไปยังลำไส้เมื่อ 10 ปีที่แล้ว เหมือนฝันร้ายยังไม่ทันจางหาย ทั้งครอบครัวก็ต้องกลับมาพบกับเรื่องร้ายนี้อีกครั้ง พราวตรวจพบโรคนี้เมื่อปีที่แล้ว และตอนนี้ทั้งพราวและครอบครัวทราบแล้วว่าโรคมะเร็งไม่ตอบสนองต่อการรักษา การดำเนินของโรคอยู่ในระยะสุดท้าย และมีการกระจายไปยังอวัยวะอื่น ๆ อีกหลายแห่ง และตอนนี้ทำการรักษาแบบประคับประคอง

พี่เพชรพาฉันไปพบพราวที่หน้าห้อง เอนั่งรออยู่บนรถนั่งกับคุณพ่อ ใส่แว่นตากรอบหนาสีดำ สวมหมวกไหมพรมสีฟ้าคราม สวมเสื้อแขนยาว รูปรางฟอมบาง ที่สำคัญเธอมีรอยยิ้มบนใบหน้าตลอดเวลา

“สวัสดีค่ะ พยาบาลชื่อนันท์ตา ตอนนี้พราวเป็นยังไงบ้างคะ” ฉันทักทายเธอ

“ไม่เป็นอะไรค่ะ ตอนนี้โอเค วันนี้มาตรวจตามนัดค่ะ” เธอตอบฉันพร้อมกับรอยยิ้ม

“คุณหมอส่งพรามาที่นี่เพราะอะไรทราบไหมคะ” ฉันทะเพินหญิงสาวตรงหน้าด้วยคำถามเพื่อจะได้ทราบว่าเธอพร้อมจะคุยกับฉันมากน้อยแค่ไหน

“ไม่ทราบค่ะ” เธอทำหน้าง ๆ

ฉันมองหน้าพี่เพชร เขาพยักหน้าให้ฉันพูดต่อ “คุณหมออยากให้หน่วยเยี่ยมบ้านไปดูแลพราวที่บ้านคะ ในช่วงที่พราวต้องมีการดูแลเป็นพิเศษ ไม่ทราบว่าพราวและคุณพ่อสะดวกให้พยาบาลไปเยี่ยมที่บ้านไหมคะ”

“ได้ค่ะ” เธอยิ้มกว้างอีกครั้ง ส่วนคุณพ่อก็พยักหน้าและส่งยิ้มน้อย ๆ เป็นคำตอบให้กับฉัน

หลังจากนั้นไม่นาน พราวกลับมาอนที่โรงพยาบาลก่อนที่ฉันจะได้ไปเยี่ยมเธอที่บ้าน พราวมีอาการติดเชื้อ มีไข้ และต้องใส่สายสวนปัสสาวะ เนื่องจากเนื้องอกบางส่วนไปกดที่ทางเดินปัสสาวะ ทำให้ปัสสาวะเองไม่ได้

เราพบกันอีกครั้งบนหอผู้ป่วย แพทย์และพยาบาลหลายคนรวมทั้งผู้ป่วยมักจะชอบเข้ามาคุยกับเธอ เพราะเธอมีความคิดดีดีในการมองโลก รวมถึงการมอง ‘โรค’ ที่เธอเป็นอยู่ เธอเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ของเธอให้ทุกคนฟังพร้อมกับรอยยิ้ม และบอกกับทุกคนว่า “พราวไม่กลัวอะไรอีกแล้วแม้แต่ความตาย เพราะมันเป็นสิ่งสุดท้ายที่รอพราวอยู่”

พราวผมลงไปอีกเล็กน้อย ไม่ค่อยมีแรง เวลาเดินเธอจะต้องใช้ Walker ช่วยเดิน “เหมือนเด็กหัดเดินใหม่ ๆ” เธอหัวเราะ “แต่ลำบากหน่อยเพราะใส่สายสวนปัสสาวะ แต่พราวเดินได้นะสบายมาก ตอนนี่เริ่มชินละ” เธอก้าวเดินช้า ๆ อย่างมั่นคง ชุดผู้ป่วยสีฟ้าที่พราวสวมอยู่ดูจะใหญ่มากสำหรับเธอ พี่เพชรต้องเอาหมอนยางมาผูกคอเสื้อให้ทุกวัน

เราได้คุยกัน และทำให้รู้ว่าพราวเป็นรุ่นน้องที่มหาวิทยาลัยมหิดล ฉันทเรียนพยาบาล พราวเรียนวิทยาศาสตร์ และเรายังเป็นรุ่นพี่รุ่นน้องกันที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในระดับปริญญาโทอีกด้วย พราวจึงชอบเรียกฉันว่าพี่มากกว่าที่จะเรียกฉันว่าพยาบาล ซึ่งฉันก็ยินดี

“จริง ๆ พราวยังเรียนไม่จบ เหลือแค่วิทยานิพนธ์ แต่พราวทำเรื่องลาออกแล้ว ลาอาจารย์ บอกเพื่อน ๆ บอกญาติ ปิดบัญชีธนาคาร เตรียมเอกสารทุกอย่างไว้พร้อม พราวไม่ห่วงและไม่กังวลอะไรอีกแล้ว” พราวบอกด้วยน้ำเสียงร่าเริงและสายตาที่ไร้ซึ่งความกังวล

ฉันถามพราวว่าทำไมเราไม่ได้เจอกันก่อนหน้านี ตั้งแต่ที่เธอเริ่มป่วย พราวน่าจะเคยเห็นพยาบาลชุดสีฟ้าบนหอผู้ป่วยบ้าง พราวตอบฉันว่า “นี่เราก็ได้เจอกันแล้วไง ถึงจะได้เจอกันช้า แต่เราก็เจอกันแล้วนะ” พราวจับมือฉัน น้ำตาลอ “แค่นี้ ... ก็เป็นของขวัญที่พิเศษสุดแล้วสำหรับพราว” แล้วน้ำตาก็เอ่อล้นลงมาอาบแก้มทั้งสองข้างของเธอ ฉันทน้ำตาแล้วสวมกอดเธอไว้ เธอร้องไห้อยู่พักหนึ่งจนพี่เพชรและคุณพ่อเข้ามาเยี่ยม พวกเขาทำหน้าง ๆ

“แฮชแท็ก !!!” พราวแท็กมือกับพี่เพชร เธอหัวเราะทั้งน้ำตา “พราวทำให้พี่และคุณหมอร้องไห้มาสามวันติดกันแล้ว” เสียงหัวเราะของเธอช่างน่าฟัง “เวลาคุยที่ใครก็ร้องไห้ทุกที แต่ก็ชอบคุยนะ ดีใจที่เห็นทุกคนเป็นห่วงและอยากคุยกับพราว”

ฉันสัมผัสได้ถึงความสุข และการมองโลกในมุมที่แตกต่างออกไปของพราว นี่แหละมั้ง ... ถึงทำให้ใคร ๆ ก็อยากคุยกับเธอ

คุณพ่อของพราวเล่าว่าคุณแม่ของพราวและพี่เพชรเสียชีวิตตั้งแต่ตอนที่ทั้งคู่เรียนอยู่มัธยม คุณพ่อต้องเป็นคนดูแลลูก ๆ ตามลำพัง “มันไม่ใช่เรื่องง่ายสำหรับพ่อเลย” คุณพ่อนึกถึงความหลัง “โชคดีที่ทั้งสองคนเป็นเด็กดี” คุณพ่อยิ้มน้อย ๆ “ทุก ๆ ครั้งที่พ่อไหว้พระ พ่อจะขอพรท่านเสมอ ตลอดชีวิตมานี้พ่อขออยู่อย่างเดียว ขออย่าให้โรคนี้อีกเกิดขึ้นกับใครในครอบครัวอีกเลย” คุณพ่อยิ้มเศร้า “แต่มันก็ไม่ใช่อะไรที่ขอละ”

หลังจากนั้นพราวก็ได้กลับบ้าน ทีมเยี่ยมบ้านตามไปเยี่ยมเธอและเปลี่ยนสายสวนปัสสาวะที่บ้าน แต่ไม่กี่สัปดาห์ พราวก็มีอาการแย่ลง ต้องกลับมานอนที่โรงพยาบาล ครั้งนี้พราวเหนื่อยมาก ต้องให้ออกซิเจน ใบหน้าซีด ขาบวม มีอาการไตวาย และติดเชื้อดื้อยา

“พี่นั้น” พราวเรียกเมื่อเห็นหน้าฉัน “แย่งจังเลย” เธอพูดแล้วก็หอบ หายใจแรง

พราวยื่นมือมาจับมือฉันแล้วลูบหลังมือเบา ๆ “หมอบอกว่า ยังผ่าตัดไม่ได้ ร่างกายพราวไม่พร้อม” พราวหมายถึงการผ่าตัดเพื่อใส่สายระบายปัสสาวะเข้าไปที่ท่อไต “แล้วหมอก็ไม่พูดอะไรอีกเลย แล้วหมอก็เรียกพี่เพชรไปคุย” เธอเริ่มร้องไห้ “พราวรู้ว่ามันไม่มีประโยชน์ แต่พราวแค่หวังว่าพราวจะกลับมาเดินได้ แค่นั้น เดินได้เท่านั้น มันเป็นความหวังสุดท้ายของพราวนะ พราวอยากช่วยตัวเองได้ พราวไม่อยากเป็นภาระของพ่อกับพี่เพชร”

“ไม่มีใครคิดว่าพราวเป็นภาระนะ” ฉันปลอบเธอ “ทุกคนเต็มใจทำทุกอย่างให้พราว รวมทั้งหมอและพยาบาลที่นี่ด้วย”

พราวพยักหน้า น้ำตาเต็มตา “พราวรู้ ... รู้ว่าทุกคนเต็มใจ”

เมื่อพราวจะกลับบ้าน ฉันเตรียมถังออกซิเจน เครื่องผลิตออกซิเจน และรถนั่งแบบพับได้ไว้ให้นำไปใช้ที่บ้าน และติดตามไปเยี่ยมเธอ พราวยังคงมีอาการเหนื่อย นอนหลับมากขึ้น และรับประทานอาหารได้น้อยลง พี่เพชรต้องหยุดงานเพื่อมาดูแลพราว เขาเป็นคนดูแลเรื่องความสะอาดของร่างกายและกิจวัตรประจำวัน ส่วนคุณพ่อเป็นคนดูแลเรื่องอาหารทั้ง 3 มื้อของทุกคน พราวและทุกคนในครอบครัวตัดสินใจที่จะไม่ใส่อุปกรณ์หรือเครื่องช่วยชีวิตใด ๆ เข้าไปในร่างกาย รวมถึงการกู้ชีพเมื่อสัญญาณชีพหยุดลงด้วย

“พราวไม่ได้กลัวความตายนะ แต่ขออย่างเดียว ... อย่าทรมาน” พราวบอกกับฉันเสมอ

หลังจากนั้น 1 สัปดาห์ ฉันได้รับโทรศัพท์จากพราว “พี่นั้น พราวไม่ไหวแล้ว พราวหายใจไม่ออก” น้ำเสียงเธอดูร้อรรน และเสียงขาดหายไปเป็นช่วง ๆ คุณพ่อและพี่เพชรตัดสินใจพาพราวมาโรงพยาบาล

พราวเหนื่อยมาก ผอมลงจากเดิมที่เราได้เจอกัน ฉันอดเศร้าไม่ได้เมื่อเห็นเธอ คราวนี้นั้นเป็นฝ่ายน้ำตาคลอ พราวลืมน้ำตาขึ้นมาให้ฉัน พลาจจับมือฉันมาลูบอย่างที่เคยทำมาทุกครั้ง

“พี่นั้น ... พราวเหนื่อยจังเลย ... เหนื่อยกว่าเดิมอีก” เสียงพราวกระซิบผ่านหน้ากากออกซิเจน เสียงเธอขาดหายไปเป็นช่วง ๆ พร้อมกับเปลือกตาที่หลับลงเป็นพัก ๆ

“พราวเหนื่อยก็พักนะ หลับซะ จะได้สบายขึ้น” ฉันบอกกับเธอ

“ไม่ ... ไม่เอา ... ไม่หลับ” เธอพยายามลืมน้ำตา “พราวกลัว ... ถ้าพราวหลับ พอตื่นมาพี่นั้นจะหายไป” พราวกุมมือฉันแน่นขึ้นกว่าเดิม ฉันน้ำตาไหล

“ไม่ร้องนะ ... ไม่ร้อง” พราวปลอบพลาจยกมือขึ้นมาเช็ดน้ำตาให้ฉัน แล้วเอามือของฉันไปแนบไว้ที่แก้มเธอ แล้วเธอก็ร้องไห้

“พราวดีใจ ... ดีใจที่ได้เจอแต่คนดีดี” เธอหยุดพูดเพื่อหายใจเป็นช่วง ๆ “ทุกคนดีกับพราวมาก มาโรงพยาบาลที่เราก็ดันนอนโรงพยาบาล ดันนอนที่ตึกนี้ คุณหมอและพี่พยาบาลทุกคนดีจริง ๆ”

“พี่เคยบอกแล้วว่าพราวโชคดี” ฉันทบปลางมองพราวที่ค่อย ๆ กลับไป

นั่นเป็นครั้งสุดท้ายที่ฉันได้มีโอกาสได้คุยกับพราว

หลังจากนั้นพราวมีอาการเหนื่อยขึ้นเรื่อย ๆ หายใจหอบมากขึ้น “พราวทรมานมัย เห็นเขาเจ็บแบบนี้ คนเป็นพ่อ ... รู้สึกเจ็บยิ่งกว่า” คุณพ่อบอกฉัน ทางหอผู้ป่วยได้ให้พราวพักในห้องแยก เพื่อที่ครอบครัวจะได้มีเวลาอยู่ด้วยกันมากขึ้นในช่วงสุดท้ายของชีวิต แพทย์ได้ให้มอร์ฟินเพื่อช่วยให้พราวหลับ และรู้สึกสบายขึ้น ไม่มีใครได้คุยกับพราวอีกต่อไป

“คุณนั่นว่าพ่อจะเลือกรูปพราวรูปไหนดี” คุณพ่อหมายถึงรูปหน้าศพ “อยากจะเอารูปที่เค้ายิ้มสวย ๆ รูปนี้ดีมัย เค้าเพิ่งถ่ายไม่นานนี่เอง” คุณพ่อชี้รูปพราวที่ยิ้มอย่างสดชื่นในโทรศัพท์ให้ฉันดู

“เอารูปพราวตอนรับปริญญาไหมคะ” ฉันทเสนอ “มันน่าจะเป็นช่วงที่พราวสวยที่สุด แล้วก็ภูมิใจมากที่สุด”

“เอาอย่างนั้นเลยหรือ” คุณพ่อหัวเราะ มันเป็นการหัวเราะครั้งแรกในรอบหลายวันที่ผ่านมา “มันนานมาแล้วเหมือนกันนะ เดี่ยวพ่อลองถามพี่เพชรดูว่ายังไง”

3 เมษายน 2558

1 สัปดาห์หลังจากนั้น พราวได้จากไปอย่างสงบ เหลือไว้แต่ความคิดและการมองโลกที่สวยงามให้ทุก ๆ คนได้จดจำ แต่สำหรับฉัน ฉันได้รับรู้ถึงความรักและความอบอุ่นของครอบครัว และการเข้าใจถึงความตายอย่างที่สุดของผู้ป่วยคนหนึ่ง

ฉันและทีมเยี่ยมบ้านได้มีโอกาสไปงานศพพราวโดยที่ไม่ได้บอกครอบครัวพราวไว้ก่อน คุณพ่อรีบออกมาต้อนรับด้วยรอยยิ้มเช่นเคย “ขอบคุณมาก ขอบคุณมากจริง ๆ” คุณพ่อยกมือไว้พวกเรา จนฉันต้องรีบยกมือไหว้กลับ “ขอโทษที่พ่อไม่ได้บอกพวกคุณอย่างเป็นทางการ ไม่อยากรบกวน แค่นี้ก็เกรงใจมากจนไม่รู้จะขอบคุณยังไงแล้ว”

“พวกเราเต็มใจมากค่ะ อยากมาลาพราวเป็นครั้งสุดท้าย” ฉันทบอกกับคุณพ่อและพี่เพชร

รูปของพราวในชุดครุยรับปริญญาช่างสวยงาม อ่อนหวาน น่ารัก และสง่างาม เป็นรูปของพราวที่พวกเราไม่เคยได้เห็นมาก่อน พราวถ่ายรูปนี้ไว้ก่อนที่จะป่วย แต่ฉันยังคงจดจำดวงตาคู่นั้นและรอยยิ้มนั้นได้ดี พราวมองมาและยิ้มให้แทนคำขอบคุณ และเหมือนจะบอกลาพวกเราเป็นครั้งสุดท้าย

“พวกเราดีใจที่ได้มาบอกลาพราวเป็นครั้งสุดท้ายเช่นเดียวกันนะ” ฉันทบอกกับเธอ

ฉันมองไปที่รูปพราว และมองหน้าพี่เพชรอีกครั้ง

‘พราว’ หมายถึง ความสว่างไสวในชีวิต และความภาคภูมิใจ (Proud) ของทุกคนในครอบครัว

‘เพชร’ หมายถึง หัวใจที่แข็งแกร่ง ปกป้อง ดูแลน้องสาวและทุกคนที่เขารักตลอดไป

ฉันเข้าใจในความหมายของชื่อทั้งสองคนก็ในวันนี้เอง